

[Fuglsang.]

hele denne debat, er en virkelig udvidelse og en virkelig udnyttelse af alle handelsmuligheder i og uden for Europa såvel som på begge sider af det såkaldte jerntæppe. Vi skal have en virkelig rationel udnyttelse af vore ressourcer, hedder det. Ja men det når vi ikke ved den koncentration af den økonomiske magt, som ligger i frihandels-sammenslutningens væsen, det gælder både industri og handel og i nogen grad landbrug. Det, der skal til, er, at man berøver de store monopoler deres ret til og mulighed for at forvalte landets råstoffer, kreditvæsen og nøgleindustrier, at man forhindrer dem i dette gennem nationalisering og samfundskontrol. En sådan nationalisering og kontrol skal ikke mindst rettes mod bank- og kreditvæsenet, sådan at samfundet får mulighed for at kontrollere rente- og lønpolitikken til støtte og udvikling af den økonomiske aktivitet, ikke mindst i mindre og mellemstore virksomheder.

Vi skal have fuld beskæftigelse, først og fremmest for at imødekomme arbejdernes krav om tryghed, men også for at undgå det umådelige spild af produktive kræfter, som en massearbejdsløshed er udtryk for. Men der er intet i frihandelsområdet, der lover bedre beskæftigelse, og jeg savner fra regeringens side planer om afbødning af de trusler om arbejdsløshed, der er peget på. For os er det nødvendigt og rimeligt, at der udarbejdes og fremlægges sådanne planer. Vi efterlyser på samme måde konkrete planer med hensyn til udvikling og uddannelse af de unge, der vil komme til at spille en afgørende rolle under fremtidens betingelser.

Der tales om en velstand, der skal komme. Heller ikke her er der konkrete planer om, hvordan disse løfter skal omsættes i virkelighed, hvordan der sikres boliger, social og lønmæssig fremgang. Med rette har arbejderne lov til at spørge: skal vi også i dette tiår fortsat lægge ryg til med løfter om goder i en endnu fjernere fremtid? Også her ønsker vi kommunister en anden politik fastlagt som alternativ til frihandels-sammenslutningen og dens perspektiver.

Hans Schmidt: Det høje ting står nu foran den tungtvejende beslutning, som den

endelige godkendelse af Den europæiske Frihandels-sammenslutning betyder.

Da dette skridt forelå til principiel afgørelse i midten af juli måned sidste år, indledte jeg mine betragtninger med at sige, at det faldt mig svært at forsone mig med dette skridt, og ved afstemningen stemte jeg imod Danmarks indtræden i det lille frihandelsområde.

Jeg mener ikke, der er grund til at ændre dette standpunkt. Tværtimod mener jeg, at sagens udvikling til dato har bekræftet, at mine vurderinger var rigtige. Danmarks indtræden i det lille frihandelsområde er fremkaldt på særegen vis, hvorved vi er kommet ind i en blindgade; vejen over det lille frihandelsområde kan ikke føre til en bedre europæisk løsning, hvad enten der så tages sigte på det store frihandelsområde eller på det store europæiske økonomiske fællesskab. Det skulle da være på den indirekte måde, at blindvejen derved bliver konstateret og valget gjort lettere, fordi det bliver så meget mere indlysende, på hvilken måde det da må ske.

Så er spørgsmålet blot dette, hvor stor en skade der skal ske, før det bliver helt indlysende, at vejen må vendes. Vanskelighederne for vort erhvervsliv som følge af dannelsen af frihandelsområdet tårner sig allerede op nu, da starten skal tilrettelægges. Af de mange tilkendegivelser og indstillinger fra erhvervslivet får man det indtryk, et vanskelighederne tårner sig op i højere grad end ventet. Når endog virksomheder som Danfoss står usikre over for udviklingen indtil nu, må det vække til eftertanke og spekulation over, hvorvidt springet ud på de syv favne vand og med bind for øjenene endnu åbner mulighed for at hale konvojen i land.

Selvfølgelig ville der opstå tilpasnings-vanskeligheder også ved en tilslutning til de seks. Men den store forskel er denne, at i en løs sammenslutning, hvor den frie handel, ultraliberalismen og de enkelte landes ubeskårne suverænitet er det afgørende, dér står de enkelte lande, i særdeleshed de små, også ene og forladt med deres erhvervsliv og med deres vanskeligheder. De står uden nogen garanti fra de andre partners side, for netop denne manglende garanti er jo kendetegnet for og en kon-